

พฤติกรรมการใช้ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ต่อสื่อโซเชียลมีเดีย ของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

Usage Behavior Satisfaction and Utilization of Social Media of the Elderly in Udon Thani Municipality

เสกสรร สายสีเสด. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ภราดร ศิริมอนtri. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ณิชชิตา สุขคำ. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

Seksun Saiseesod. Communication Arts Faculty of Management Sciences,
Udon Thani Rajabhat University.

Paradorn Sirimontri. Communication Arts Faculty of Management Sciences,
Udon Thani Rajabhat University.

Natthicha Sukkham. Communication Arts Faculty of Management Sciences,
Udon Thani Rajabhat University.

E-mail: seksun@yahoo.com

Received: 19 May 2023 ; Revised: 26 May 2023 ; Accepted: 8 June 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ต่อสื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากแบบสอบถาม จากกลุ่มผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานีจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ประกอบด้วยความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า

1. พฤติกรรมการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงช่วงอายุส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 60 – 64 ปี รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ประถมศึกษา อาชีพส่วนใหญ่คือเจ้าของธุรกิจลักษณะการอยู่อาศัยส่วนมากจะอยู่กับคู่สมรสและบุตร กลุ่มตัวอย่างใช้เฟซบุ๊กมากกว่าแอปพลิเคชันอื่นรองลงมาคือแอปพลิเคชันไลน์ เวลาในการใช้จะอยู่ในช่วงเวลาเย็น 17:00 – 19:00 น. ระยะเวลาการใช้คือใช้น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน สถานที่ที่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียส่วนมากจะใช้นที่พักอาศัยของตนเองรูปแบบการใช้จะเป็นการเข้าไปกดไลก์เพื่อแสดงความรู้สึก ปัญหาในการใช้ส่วนมากจะมีปัญหาเรื่องการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผู้แนะนำและให้ความช่วยเหลือส่วนมากจะเป็นลูกหลาน

2. ความพึงพอใจในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจมากในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการสนทนาได้ตอบกับเพื่อน และบุคคลที่ต้องการ รองลงมาคือ การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของดารา เพลง และข่าว

3. ประโยชน์การใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า ประโยชน์ของการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุคือการได้เพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัววงลงมาคือ การได้ติดต่อกับเพื่อนที่อยู่ห่างไกล

คำสำคัญ: โซเชียลมีเดีย พฤติกรรมการใช้ ความพึงพอใจ การใช้ประโยชน์ ผู้สูงอายุ

Abstract

Research study Social media Usage Behavior Satisfaction and Utilization of Social Media of the Elderly in Udon Thani Municipality The purpose of this study was to study the behaviors, satisfaction and utilization of social media use among the elderly in Udon Thani municipality. This is a quantitative research A survey research method was obtained from a questionnaire from a group of 400 elderly people in Udon Thani municipal area. Statistics used consisted of frequency, percentage, mean and standard deviation in data analysis.

The results of the study found that

1. Social media usage behavior of the elderly in Udon Thani municipality found that most of the samples were female. The majority of the sample's age range was 60 - 64 years old with income not exceeding 10,000 baht. Most of their education level was in elementary school. Most of the professions are business owner Most of the living conditions are with spouses and children. The sample group uses Facebook more than any other application. Followed by the application line. The time of use will be in the evening from 5:00 PM to 7:00 PM. The duration of use is less than 1 hour per day. Most of the places where social media is used are at home. The form of use is going to press likes. to express feelings. Problem of using Most of them will have problems with internet connection. most of the guides and helpers are children and grandchildren.

2. Satisfaction in using social media of the elderly in Udon Thani municipality found that the elderly were very satisfied with using social media to chat with friends. And people who want, followed by news, movements of stars, music and news.

3. Benefits of using social media of the elderly in Udon Thani municipality. It was found that the benefits of using social media of the elderly were adding more channels to communicate with family members, followed by contacting distant friends

Keywords: Social Media, Usage Behavior, Satisfaction, Utilization, The Elderly

บทนำ

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทยปี 2565 ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหลังจากเมื่อสามปีก่อนนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงวัยอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยประชากรผู้สูงอายุในปี 2565 นั้นมีมากถึง 12,116,199 คน คิดเป็น 18.3% ของประชากรทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 0.5% (Marketeer Team, 2564)

เมื่อพัฒนาการของสื่อโซเชียลมีเดียได้เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้นผู้สูงอายุจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้และใช้สื่อโซเชียลมีเดียผู้สูงอายุไทยในปัจจุบันและในอนาคตจึงจะต้องรู้เท่าทันและสามารถใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดียและสมาร์ทโฟนได้ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโปรแกรมการดูแลสุขภาพพจนถึงการทำธุรกรรมทางการเงินซึ่งก็จะได้รับผลกระทบจากการใช้โซเชียลมีเดียเหมือนกัน

อย่างการถูกละเลยการถูกล้วงข้อมูลส่วนตัวการหลงเชื่อการไว้วางใจเพราะมีจรรยาบรรณ มาได้ในหลายรูปแบบ การใส่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์นั้น ก็เป็นการหลอกลวงอีกวิธีหนึ่ง (กานต์ชนก ม่วงกล้า, มปป.)

นอกจากนี้ผู้สูงอายุในประเทศไทยมีการใช้งานระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและมีจำนวน การใช้งานระบบออนไลน์เฉลี่ยต่อวันสูงมากทั้งในวันทำงานและวันหยุด (อารยา ผลธัญญา, 2564) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุได้เข้ามาใช้โซเชียลมีเดียในระยะเวลาที่ไม่นาน ด้วยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือมีบุตรหลานแนะนำให้ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารกันเป็นหลักจึงอาจทำให้ผู้สูงอายุขาดการรู้เท่าทัน สื่อโซเชียลมีเดียและอาจเกิดปัญหาตามมาได้ จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีประชากรในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,586,646 คน เป็นผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 249,344 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 15.72 ของประชากรทั้งหมด หมายถึงจังหวัดอุดรธานีก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และคาดการณ์ว่าภายในปี 2570 (สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี, 2563) จากสภาพปัญหาดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรม การใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ ตลอดจนศึกษาถึงความพึงพอใจในการใช้ และการใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดีย เพื่อนำไปเป็นข้อมูลนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับการใช้สื่อของผู้สูงอายุ ให้มีศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
- 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
- 3 เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratification Theory) เป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญของผู้รับสารในฐานะที่เป็นผู้เลือกใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการ (Needs) ผู้รับสารจะพิจารณาว่าต้องการอะไรจากสื่อใดสารประเภทไหนและสารนั้นตอบสนองความต้องการ ของตนอย่างไรผู้รับสารจึงไม่ได้เป็นเพียงผู้รับเท่านั้น (ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2542) โดย McQuail, Blumler and Brown (1972) ได้ศึกษาตัวแปรความต้องการของผู้รับสารจากสื่อมวลชนไว้ดังนี้ 1) ความต้องการสารสนเทศ 2) ความต้องการสร้างความมีเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล 3) ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 4) ความต้องการความบันเทิง (ฉายสิริ พัฒนถาวร, 2565)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทธยา สมสุข (2563) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ ผลการ วิจัยพบว่าพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพชบุ๊กรของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ใช้เพชบุ๊กมานานมากกว่า 2 ปี ใช้เพชบุ๊กสัปดาห์ละ 5 – 6 ครั้ง วัตถุประสงค์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพชบุ๊กของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ใช้เพื่อติดต่อกับคนในครอบครัว ติดต่อกับเพื่อน และหาเพื่อนเก่า สถานะของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์ เพชบุ๊กของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้อง เป็นคนในครอบครัว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพชบุ๊กในช่วงเวลาระหว่าง 16.01 – 18.00 น. และช่วงเวลา 12.00 – 16.00 น. และสถานที่ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพชบุ๊ก ส่วนใหญ่จะใช้เมื่ออยู่ในที่พักอาศัยของตนเอง และใช้ในร้านอาหารส่วนลักษณะการใช้งานสื่อ สังคมออนไลน์เพชบุ๊ก ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะใช้ในการติดตามการโพสต์ของญาติพี่น้อง ติดตามการโพสต์ของเพื่อน และติดตามการโพสต์ของคนในครอบครัวนอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของวรัญญา ทิพย์มาลัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง

พฤติกรรมและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท เฟซบุ๊ก (Facebook) โดยใช้ผ่านโทรศัพท์มือถือ มีจุดประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อติดต่อเพื่อนเก่า/ครอบครัว โดยใช้ในช่วงกลางวัน เวลา 11.01-15.00 น. ความถี่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์และเข้าใช้ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ แต่สัดส่วนไม่ต่างจากผู้ที่ไม่เคยรับรู้เล็กน้อย และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต้องการรับรู้จากเพื่อน/คนรู้จักมากที่สุด ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้สิทธิด้านการช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพมากที่สุด ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ การเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนอารยา ผลธัญญา, (2564) ทำการวิจัยเรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ได้เสนอแนวทางสำหรับการนำเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้วิจัยได้นำกรอบไปสร้างเป็นข้อคำถามสำหรับผู้สูงอายุในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้อีกด้วย

1. การเตรียมพร้อมด้านความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และแอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ จากการสำรวจกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า โดยมากแล้วเกิดจากการที่ผู้สูงอายุยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงการใช้แอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งการขาดความรู้ทำให้ผู้สูงอายุมีทัศนคติต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในทางลบและรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถใช้อุปกรณ์เหล่านี้ได้ ดังนั้นจึงควรมีการให้ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตและสื่อโซเชียลมีเดียตลอดจนการทำงานของแอปพลิเคชันต่าง ๆ โดยการอธิบายหลักการของการทำงานพื้นฐานทั่วไปของแอปพลิเคชันเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้สูงอายุเช่น Facebook Line และ Instagram เป็นต้น เพื่อช่วยลดความรู้สึกกังวลของผู้สูงอายุต่อการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและจะนำไปสู่การเริ่มต้นใช้งานระบบออนไลน์ในกลุ่มผู้สูงอายุได้

2. การสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การสร้างความมั่นใจแก่ผู้สูงอายุในเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลบนโลกออนไลน์เป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งผู้สูงอายุจำนวนมากที่ไม่ใช้ระบบออนไลน์เนื่องจากความกังวลด้านความปลอดภัยของข้อมูล ดังนั้นจึงควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายหรือสิทธิในการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ของแต่ละแอปพลิเคชันที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้สูงอายุมีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกแอปพลิเคชันที่ตนเองรู้สึกปลอดภัยในการใช้งานและยังทำให้ผู้สูงอายุได้ตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับการให้ข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองบนระบบอินเทอร์เน็ตด้วยเพื่อป้องกันการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุไปใช้ในทางที่ผิด

3. ความรู้เฉพาะสำหรับการใช้งานสำหรับแอปพลิเคชันเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับการใช้งานแอปพลิเคชันเครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแอปพลิเคชันนั้นจะมีหน้าที่และการใช้งานเฉพาะของแอปพลิเคชันที่ต่างกัน ทั้งนี้สำหรับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในกลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเป็นเพียงแสดงความคิดเห็นและการส่งข้อความส่วนตัวเท่านั้นและมีผู้สูงอายุจำนวนน้อยที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสร้างเนื้อหา (content) และแบ่งปัน (share) เรื่องราวของตนเองเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างแท้จริง ดังนั้นการสอนความรู้ดังกล่าวให้แก่ผู้สูงอายุจึงเป็นส่วนสำคัญของการเริ่มต้นใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์และประสิทธิภาพในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุ

จะเห็นได้ว่าการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุนั้น จะต้องเติมเต็มความรู้เกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้สูงอายุ สร้างความมั่นใจในการใช้งานให้มีประสิทธิภาพ จัดปัญหาการใช้ไปในทางที่ผิด การไม่ให้อุปกรณ์จากอาชญากรรมทุกรูปแบบ จะทำให้ผู้สูงอายุใช้สื่อโซเชียลมีเดียได้ตรงตามวัตถุประสงค์คือการสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนในช่วงวัยต่าง ๆ ซึ่งผู้ที่ให้ความรู้ที่ดีคือบุคคลภายในครอบครัวเพราะมีความใกล้ชิด และสามารถสอบถามได้ตลอดเวลา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลนครอุดรธานีโดยมีจำนวนจำนวนประชากรทั้งสิ้น 83,822 คน (สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี, 2563)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้สูงอายุที่พักอาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลนครอุดรธานีโดยเลือกจากผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์การใช้งานสื่อโซเชียลมีเดีย โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญจากผู้สูงอายุที่พักอาศัยในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
การสร้างเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้
 1. ศึกษาแนวคิด หลักการทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์
 2. กำหนดกรอบ เนื้อหา แนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ จัดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้และความพึงพอใจในการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ ตอนที่ 4 การใช้ประโยชน์ในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ
 4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความรู้ด้านโซเชียลมีเดียผ่านการตรวจสอบค่าความสอดคล้องและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทางด้านโซเชียลมีเดียตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกพร้อมหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งพบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC > 0.5 จึงนำไปใช้ต่อไป
 6. นำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงและดำเนินการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณคณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์ข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติ ร้อยละ เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียและหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับความพึงพอใจต่อโซเชียลมีเดียและการใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดีย

ผลการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คนโดยเพศหญิงจำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 เพศชาย 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 อายุ 60 – 64 ปี จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมา อายุ 65-69 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมา 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 ระดับการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมามัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 อาชีพเจ้าของธุรกิจ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาพ่อบ้าน/แม่บ้านจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 อยู่กับคู่สมรสและบุตรจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 อยู่กับบุตร/หลาน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5

การศึกษากิจกรรมการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียเฟซบุ๊กมากที่สุด จำนวน 378 คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมาคือไลน์ จำนวน 252 คิดเป็นร้อยละ 63.0 ช่วงเวลาการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุดเวลาสาย (09.00-12.00 น.) จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมาเวลาเย็น (17.00-19.00 น.) จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 ระยะเวลาการใช้งานสื่อโซเชียลมีเดียต่อวันมากที่สุด น้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือ 1-3 ชั่วโมง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 สถานที่ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ใช้งานที่บ้านมากที่สุดจำนวน 399 คน คิดเป็นร้อยละ 99.8 รองลงมาคือสถานที่ทำงาน จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รูปแบบการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุด คือการกดไลก์ เพื่อแสดงความรู้สึก จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 รองลงมาคือโพสต์ เพื่อบอกต่อเรื่องราวของคุณ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 แชร์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 ปัญหาในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุดปัญหาในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 แป้นพิมพ์มีขนาดเล็ก จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ปัญหาในการเข้าแอปพลิเคชัน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ความเข้าใจในภาษาอังกฤษที่ใช้ในสื่อโซเชียลมีเดีย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 โดยมีผู้แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุดคือลูกหลาน จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 ศึกษาด้วยตัวเอง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 พฤติกรรมในการใช้ไลน์มากที่สุดคือการโทรหรือวิดีโอคอลเพื่อพูดคุยจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 การส่งสติ๊กเกอร์ทักทายยามเช้า – เย็น จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 พฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กมากที่สุด คือ การดูข่าวสารบ้านเมือง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 การโทรหรือวิดีโอคอลเพื่อพูดคุยจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 การแชร์ข้อความหรือวิดีโอจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 การโพสต์รูปจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตารางที่ 1 แสดงความพึงพอใจต่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ความพึงพอใจในการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. มีความสะดวกรวดเร็วในการโพสต์,แชร์	4.03	0.75	มาก
2. มีความสะดวกรวดเร็วในการซื้อขายออนไลน์	3.67	1.12	มาก
3. พึงพอใจการสนทนาเป็นวิดีโอผ่านสื่อโซเชียล	4.01	0.88	มาก
4. ความพึงพอใจในด้านเสียง	3.74	0.75	มาก
5. วิดีโอมีความคมชัด	3.88	0.81	มาก
6. การเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ	3.81	0.90	มาก
7. พึงพอใจกับการได้สนทนาโต้ตอบกับเพื่อนหรือบุคคลที่ท่านต้องการ	3.89	0.8	มาก
8. พึงพอใจในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของดารา เพลง และข่าว	3.81	0.87	มาก
9. พึงพอใจที่จะส่งต่อข้อมูลให้กับบุคคลอื่น	3.62	0.80	มาก
10. พึงพอใจที่ได้แสดงความคิดเห็นในกลุ่มข่าวสารต่างๆ	3.81	0.78	มาก
รวม	3.83	0.85	มาก

ความพึงพอใจต่อโซเชียลมีเดียพบว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี มีความพึงพอใจต่อโซเชียลมีเดียในระดับมากทุกข้อ โดยพึงพอใจต่อความสะดวกรวดเร็วในการโพสต์และแชร์มากที่สุด ($\bar{x}$ Bar = 4.03) รองลงมาคือพึงพอใจต่อการสนทนาเป็นวิดีโอผ่านสื่อโซเชียล ($\bar{x}$ Bar = 4.01) ด้านวัตถุประสงค์มีความพึงพอใจต่อการได้สนทนาโต้ตอบกับเพื่อน หรือบุคคลที่ท่านต้องการ ($\bar{x}$ Bar = 3.89) พึงพอใจต่อวิดีโอที่มีความคมชัด ($\bar{x}$ Bar = 3.88) พึงพอใจในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของดารา เพลงและข่าว พึงพอใจที่ได้แสดงความคิดเห็นในกลุ่มข่าวสารต่าง ๆ และพึงพอใจต่อการเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ($\bar{x}$ Bar = 3.81) ความพึงพอใจในด้านเสียง ($\bar{x}$ Bar = 3.74) มีความสะดวกรวดเร็วในการซื้อขายออนไลน์ ($\bar{x}$ Bar = 3.67) และพึงพอใจที่จะส่งต่อข้อมูลให้กับบุคคลอื่น ($\bar{x}$ Bar = 3.62)

ตารางที่ 2 แสดงการใช้ประโยชน์ต่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

การใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดีย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. นำข้อมูลข่าวสารที่ได้เฟซบุ๊กไปช่วยในการประกอบการตัดสินใจในการรักษาสุขภาพ	3.76	0.95	มาก
2. นำข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเฟซบุ๊กไปช่วยในการประกอบการตัดสินใจในการทำงาน	3.80	0.88	มาก
3. ติดต่อกับเพื่อนที่อยู่ห่างไกล	4.13	0.74	มาก
4. ข้อมูลที่ได้จากเฟซบุ๊กทำให้ท่านหันต่อเหตุการณ์	4.05	0.88	มาก
5. ได้รับแรงบันดาลใจ ข้อคิดต่างๆจากข่าวสารใน เฟซบุ๊ก	4.05	0.77	มาก
6. ใช้เฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์สินค้า และผลงานของตนเอง	3.85	1.15	มาก
7. ใช้เฟซบุ๊กในการทำความรู้จักรับบุคคลอื่น	4.04	0.83	มาก
รวม	3.95	0.88	มาก

การใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊กของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานีพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อโดยใช้ติดต่อกับเพื่อนที่อยู่ห่างไกลมากที่สุด ($\bar{x}$ Bar = 4.13) รองลงมาคือได้ข้อมูลที่ทันสมัยผ่านเฟซบุ๊กและได้รับแรงบันดาลใจต่าง ๆ ($\bar{x}$ Bar = 4.05) ใช้เฟซบุ๊กในการทำความรู้จักรับบุคคลอื่น ($\bar{x}$ Bar = 4.04) ใช้เฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์สินค้า และผลงานของตนเอง ($\bar{x}$ Bar = 3.85) ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเฟซบุ๊กไปช่วยในการประกอบการตัดสินใจในการทำงาน ($\bar{x}$ Bar = 3.80) และนำข้อมูลข่าวสารที่ได้เฟซบุ๊กไปช่วยในการประกอบการตัดสินใจในการรักษาสุขภาพ ($\bar{x}$ Bar = 3.76)

สรุปและอภิปรายผล

พฤติกรรมการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลมีเดียเฟซบุ๊กมากที่สุด รูปแบบการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุดคือการกดไลค์เพื่อแสดงความรู้สึก ปัญหาในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียคือปัญหาในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชญา ทิพย์มาลัย (2562) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์การเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุได้ใช้โซเชียลมีเดียมาในระยะเวลาไม่นานนัก ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้งานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันได้ อีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา จินดาผ่อง (2565) ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในเรื่องการเปิดรับเนื้อหาทางการเมือง

ผลการวิจัย พบว่าผู้สูงอายุยังขาดความรู้เรื่องเทคโนโลยีและอาจมีอุปสรรคทางกายภาพในเรื่องการสื่อสารจึงได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับทักษะการควบคุมการใช้สื่อโซเชียลของดั่งนั้นควรมีการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในการใช้งานโซเชียลมีเดียสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้พบว่า มีผู้แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุดคือบุตรหลาน ดังนั้นบุตรหลานหรือคนในครอบครัวควรให้ความช่วยเหลือแนะนำการใช้งานโซเชียลมีเดียกับผู้สูงอายุให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้โซเชียลมีเดียอย่างมีประสิทธิภาพมีความรู้เท่าทันโซเชียลมีเดียผลการวิจัยยังพบว่าผู้สูงอายุใช้ไลน์ในการติดต่อสื่อสารมากที่สุด คือการโทรหรือวิดีโอคอลเพื่อพูดคุยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรีย์ ชุ่มมงคล (มปป.) ทำการวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยสื่อใหม่ผ่านโซเชียลมีเดียผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุมีการใช้สื่อใหม่ผ่านโซเชียลมีเดียในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องทั่วไปกับกลุ่มเพื่อนและสื่อสารเรื่องสุขภาพกับผู้สูงอายุในครอบครัวด้วยการส่งข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดีย คือไลน์และเฟซบุ๊กเพื่อแบ่งปันข้อมูลข่าวสารหรือสาระต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไลน์และเฟซบุ๊กเป็นโซเชียลมีเดียที่ใช้งานได้ง่ายและได้รับความนิยมในการใช้ในหมู่ผู้สูงอายุที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัวรวมไปถึงกลุ่มเพื่อนได้อีกด้วย ผู้สูงอายุจึงต้องเรียนรู้อย่างเท่าทันสื่อโซเชียลมีเดียทั้งนี้ยังป้องกันการเกิดปัญหาโดนหลอกหลวงจากโซเชียลมีเดียได้อีกด้วย

ความพึงพอใจต่อโซเชียลมีเดียพบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครอุดรธานีมีความพึงพอใจต่อโซเชียลมีเดียในระดับมากทุกข้อ โดยพึงพอใจต่อความสะดวกรวดเร็วในการโพสต์,แชร์มากที่สุด รองลงมาคือพึงพอใจต่อการสนทนาเป็นวิดีโอผ่านโซเชียลมีเดียในระดับมากโดยเฉพาะการสนทนากับครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ มั่นสนี บุญมีสังข์ (2560) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในสังคมไทยกรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุมีความสำคัญค่อนข้างมาก เนื่องจากสามารถลดช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุตรหลานกับผู้สูงอายุ ดังนั้นการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญที่บุตรหลานต้องให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้ใช้โซเชียลได้อย่างมีประสิทธิภาพด้านวัตถุประสงค์มีความพึงพอใจต่อการได้สนทนาโต้ตอบกับเพื่อนหรือบุคคลที่ท่านต้องการในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา ผลธัญญา (2564) ทำการวิจัยเรื่องการใช้อีครีเอชียสังคมออนไลน์กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผลการวิจัยพบว่าการใช้อีครีเอชียสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ระหว่างผู้สูงอายุกับบุคคลอื่นเนื่องจากเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยลดข้อจำกัดในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นของผู้สูงอายุซึ่งการคงความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการใช้โซเชียลมีเดียเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัวและกับเพื่อนในระดับมาก

ด้านการใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุได้รับข่าวสารจากเฟซบุ๊กทำให้ทันต่อเหตุการณ์และได้แรงบันดาลใจข้อคิดต่าง ๆ จากโซเชียลมีเดียและนำข้อมูลข่าวสารที่ได้จากเฟซบุ๊กไปช่วยในการประกอบการตัดสินใจในการรักษาสุขภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ยะวี (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุหรือผู้ที่ดูแลมีความรู้ความเข้าใจและมีความรู้และทักษะในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ก็จะช่วยส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ด้านการดูแลสุขภาพ รวมทั้งยังพัฒนาต่อยอดเป็นอีกหนึ่งช่องทาง

ที่บุคลากรทางการแพทย์ใช้เป็นช่องทางติดต่อสื่อสาร ให้คำปรึกษาด้านการดูแลสุขภาพได้สะดวกรวดเร็ว แม้จะอยู่ในพื้นที่ห่างไกลในอนาคตได้อีกด้วยจะ เห็นได้ว่าการใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุ นั้นสามารถพัฒนาต่อยอดสู่การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุได้อีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้นการส่งเสริมสนับสนุน จากภาครัฐหรือเอกชนในการให้ความรู้ศึกษาอบรมให้กับผู้สูงอายุถือเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยพัฒนา คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้นได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1. ควรใช้ภาษาในการใช้โซเชียลมีเดียให้ถูกต้องสำหรับผู้สูงอายุเพราะจากผลวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในภาษาของแอปพลิเคชัน ส่วนใหญ่ยังต้องให้ลูกหลานสอน เพราะภาษาในแอปพลิเคชัน ยังต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ

1.2. ทีมผู้พัฒนาอย่างเช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูบ ควรมีการพัฒนาแอปพลิเคชันให้มีระบบที่ช่วยในการใช้โซเชียลมีเดียสำหรับผู้สูงอายุ

1.3. จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุยังขาดทักษะการใช้โซเชียลมีเดียดังนั้นควรมีการจัดการฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านการใช้งานโซเชียลมีเดียการรู้เท่าทันสื่อให้กับผู้สูงอายุเพื่อจะได้ใช้โซเชียลมีเดียได้อย่าง มีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดปัญหาจากการโดนหลอกลวงได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2. ควรศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวให้รู้เท่าทันสื่อของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3. ควรศึกษาการใช้โซเชียลมีเดียในการข้ามเจนเนอเรชัน ระหว่างบุตรหลานกับผู้สูงอายุว่ามีการใช้อย่างไรถึงจะทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กานต์ชนก ม่วงกล้า.(ม.ป.ป) ผู้สูงอายุกับ Social Media. *วารสารพัฒนาข้าราชการกทท*. https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000112/News/Panyapat/Panyapat40_2/content13.pdf
- ฉายสิริ พัฒนถาวร. (2565) การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจสื่อออนไลน์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 9(1) 62-79.
- มนัสสิน บุญมีสีสง่า (2560) รูปแบบการใช้โซเชียลมีเดียของผู้สูงอายุในสังคมไทย กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลครั้งที่ 9 “ราชมงคลสร้างสรรค์กับนวัตกรรมที่ยั่งยืนสู่ประเทศไทย 4.0” (1598 – 1605) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
- ยุบล เบญจรงค์กิจ. (2542). *การวิเคราะห์ผู้รับสาร*. กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินท์.

- วรชญา ทิพย์มาลัย. (2562). *พฤติกรรมและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิของผู้สูงอายุผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์* [วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิศรา จินดาผ่อง .(2565) .การรู้เท่าทันสื่อโซเชียลของผู้สูงอายุในเรื่องการเปิดรับเนื้อหาทางการเมืองในการประชุมหาดีใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 13 (น.330-352) สงขลา
- สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี, (2564) รายงานประจำปี. 2563. <https://udo.moph.go.th/thepost/upload/fDAGpewyXpJ4pQYalBUtfR7p6i/oEYZuHniCHbgh3TxvEaVbti1Dm.pdf>
- สุทธยา สมสุข. (2563). พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ* 33(1), 62-77
- สุนทรีย์ ชุ่มมงคล (มปพ.) การสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยใหม่ผ่านโซเชียลมีเดีย. (รายงานการวิจัย) สาขานวัตกรรม การออกแบบและการผลิตสื่อคณะนิเทศศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี https://research.bkkthon.ac.th/abstac/ab_09092562080951.pdf
- อารยา ผลัญญา, (2564) การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ . *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 15(3), 272-288 .
- อุทัย ยะวี, (2562) การใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในยุคไทยแลนด์ 4.0 *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปาง*, 8(1). 222-238. [https://www.hu.ac.th/Conference/conference2022/proceedings/doc/03%20มนุษยศาสตร์/4-Hu-157%20\(330%20-%20352\).pdf](https://www.hu.ac.th/Conference/conference2022/proceedings/doc/03%20มนุษยศาสตร์/4-Hu-157%20(330%20-%20352).pdf)
- Marketer Team, (2564). *สถิติผู้สูงอายุไทยปี 65 จำนวนผู้สูงวัยเพิ่มต่อเนื่อง แต่อัตราการเกิด.* <https://marketeeronline.co/archives/272771>
- Krejcie ,V.R.and Morgan , W.D. (1970).Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30, 607-610